

Ramon Miravall: església i societat a Tortosa

M'acaba d'arribar una monumental obra de Ramon Miravall. Un autèntic desplegament de la història de la societat tortosina i de la seva església. I dic monumental perquè és un impressionant volum de més de 1.000 pàgines. Porta per títol *Episcopologi Dertosense* i per subtítol *Introducció a la història de la societat i de l'Església de Tortosa*.

No era la primera vegada que l'amic Miravall es capbussava en la història de la seva ciutat -tot i nascut a Roquetes- (recordem la imprescindible *Tortosa i els tortosins* amb pròleg del Dr. Manyà). Els pobles i les ciutats que no són grans esdevenen un magnífic aparador per al coneixement d'aquestes, i quan una ciutat ha influenciat notablement la resta del seu territori, el valor, en tots els sentits, és doble. Podem dir que aquest volum és una síntesi de biografia, assaig, història i memòria personal, ja que molts dels personatges han tingut relació amb

l'autor. Per tant, el coneixement històric de Miravall ha exigit un desplegament intel·lectual de primer ordre, ja que el llibre té relació amb la psicologia dels protagonistes, amb la societat del moment i com han influenciat en l'Ebre català. No és estrany que hi hagin anys de treball, molts anys de treball si considerem la magnitud històrica de l'església tortosina sota romans i gots i el Islam fins a arribar a l'actual bisbe Enric Benavent. És totalment impossible en un article escriure sobre tal quantitat d'informació, però sí advertir el lector que la proposta de Miravall és suggerent i atraient: biografia o resum de tots els bisbes i els esdeveniments més importants mentre van exercir el seu càrrec, tant a nivell tortosí, com català, espanyol i mundial. Tots els fets protagonitzats pels personatges que per a bé o per a mal van escriure la història de la seva època. Una ingent desfilada de tots aquells en les seves

respectives disciplines en què van intervenir.

He obert a l'atzar el llibre i em trobo amb el bisbe Félix Bilbao. Per informació al lector i per no allargar-me excessivament: Nat a Bilbao i arriba a Tortosa el 8 de febrer de 1925, cinc dies després que el dictador suprimís la Mancomunitat de Catalunya i el 14 d'abril és nomenat Joaquim Bau alcalde de Tortosa. Es posa en marxa el carrilet entre Tortosa i la Cava. S'estrena *El cantor de jazz*, la primera pel·lícula parlada amb la inoblidable Mirna Loy de protagonista. Charles Limberg protagonitza el primer vol en solitari en travessar l'Atlàntic entre Nova York i París. Neix Gina Lollobrigida. Bau porta endavant el ferrocarril del la Vall de Zafán. Mestre i Noé editava la biografia de Víctor Cervetó. Assumpció de poders per part d'Stalin. Fundació de la Federació Anarquista Ibèrica (FAI). El 31 de maig cinc esquadres d'hidroa-

vions italians amb el marquès de Pinedo al capdavant amaren a la badia dels Alfacs. El bisbe Félix Bilbao diu: "Mientras yo esté aquí la lengua catalana en la Iglesia no adelantará ni un paso". Marginalment del Dr. Manyà per part d'aquest bisbe. El 1941 neix el *NO-DO*. S'engega el projecte de constitució de la província de Tortosa, però per a incorporar-la a l'Aragó.

Aquests són alguns dels fets que van passar mentre el bisbe Félix Bilbao va ocupar la seu episcopal de Tortosa, però el que m'ha sorprès és la preocupació de Ramon Miravall -perfectament comprensible- per l'esquarterament de la diòcesi tortosina en què diverses parròquies van passar als bisbats de Sagorrb-Castelló, Lleida, Saragossa i Barbastro i les nefastes influències que venien de Madrid. Miravall ho diu ben clarament: "El poder militar i feixista, també hereu de l'imperialisme i colonialisme espanyol, passava a uti-

Eduard Sánchez
cronista cultural

litzar una església que n'esperava per tal de recuperar-se de les grans desfetes sofertes..., i el cabdill feixista nomenava bisbes de la seva absoluta confiança i, aquests saludaven a l'estil nazi".

Podem dir que l'Episcopologi Dertosense és una vertadera enciclopèdia, una finestra oberta a la saviesa i Ramon Miravall un dels nostres historiadors més solvents i rigorosos. Només resta desitjar que l'amic Josep Maria Franquet faci tots els esforços perquè la col·lecció *Cadup-Estudis* vagi endavant en pro de la cultura ebrenc.